

Павелко Оксана Миколаївна,
курсант 2 курсу
факультету підготовки фахівців
для підрозділів превентивної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Тимофєєв Володимир Павлович,
старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

НЕОБХІДНІСТЬ ЗАКОНОДАВЧОГО РОЗМЕЖУВАННЯ ПОНЯТЬ «ЗАСТОСУВАННЯ» ТА «ВИКОРИСТАННЯ» ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

У вітчизняній практиці останнім часом ситуація склалася так, що поліцейські, розуміючи наслідки, хоча і нормативно виправданого застосування та використання вогнепальної зброї, уникають приведення в дію і застосування цього заходу примусу, що іноді призводить до невиконання ними своїх повноважень, недовісті застосованих ними спеціальних засобів, а також завдання шкоди життю і здоров'ю іншим громадянам, що викликає не менший осуд, аніж застосування вогнепальної зброї. Виходячи із даної ситуації, можна поставити питання: як діяти у подібних ситуаціях працівнику Національної поліції України й яким чином слід удосконалити механізм нагляду за випадками застосування вогнепальної зброї в системі МВС України?

В даному випадку доцільним буде дослідження понять застосування та використання.

Застосуванням називається дія або процес, коли людина для досягнення поставленої собі мети вдається до допоміжних засобів або інструментів.

Використання - це активна поведінка суб'єкта адміністративних правовідносин щодо здійснення наданих йому юридичних прав (можливостей).

На законодавчому рівні закріплено, що застосування вогнепальної зброї є найбільш суворим заходом примусу [1, с.115]. Цей припис зазначено у статті 46 Закону України «Про Національну поліцію». Застосування вогнепальної зброї поліцейським завжди несе за собою певні наслідки, оцінка яких залежить від реакції громадськості і владних інституцій. Саме тому досить актуальною є проблема реалізації чинного законодавства на всіх

рівнях життєдіяльності суспільства, усвідомлення громадянами реальної можливості поліцейським застосувати вогнепальну зброю для попередження чи припинення протиправних дій на підставі пунктів статті 46 вищезгаданого закону [3]. Сучасне вітчизняне суспільство має презюмувати принцип правомірності дій поліцейського і поставити у пріоритет усвідомлення того, що правоохоронець діє виключно в рамках закону.

Критичне ставлення до застосування вогнепальної зброї і спеціальних засобів, фізичної сили як заходів примусу, визначених законом, законсервувалося ще з радянських часів. У свідомості громадян залишилося деформоване сприйняття роботи поліції як явне перевищення повноважень, і будь-яке застосування ними заходів примусу є неправомірним і таким, що порушує конституційні права і свободи, а також законні інтереси людини та громадянина [3].

Поліцейський уповноважений на зберігання, носіння вогнепальної зброї, а також на її застосування і використання лише після проходження ним спеціальної підготовки у межах курсів первинної професійної підготовки (спеціалізації) та підвищення кваліфікації протягом усього часу перебування на посадах поліцейських. На заняттях з вогневої підготовки поліцейські мають набути та вдосконалювати навички: умілого поводження з вогнепальною зброєю (швидкісне діставання пістолета з кобури та приведення його в бойову готовність, виконання пострілу, усунення затримок при стрільбі тощо); виконання прийомів швидкісної стрільби в різних умовах, з різноманітних положень та з перенесенням вогню по мішенях; припинення протиправних дій за допомогою вогнепальної зброї, тактики застосування та використання зброї в оперативно-службовій діяльності (прийняття рішення про застосування та використання вогнепальної зброї, вибір цілі для знешкодження); безпечного поводження з вогнепальною зброєю; з інших питань вогневої підготовки, які виникають у процесі оперативно-службової діяльності [2, с.14].

В даному контексті варто зазначити, що застосування вогнепальної дії полягає в активних діях поліцейського (постріли в повітря, авто, в правопорушника), а використання полягає в реалізації даного права, тобто носіння та зберігання вогнепальної зброї.

Отже, у висновках варто зазначити, що законодавцю потрібно офіційно закріпити визначення процесу використання, адже це досить часто призводить до плутанини в термінології, що призводить до помилкового тлумачення норм права.

1. Шиян В. Застосування спеціальних засобів для забезпечення громадського порядку, проведення масових заходів: аналіз, методика, тактика. Вісник Академії управління МВС. 2010. № 4(16). С.115-121

2. Фролов О.С. Проблеми правового регулювання і практики застосування вогнепальної зброї, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу працівниками органів внутрішніх справ : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук / О.С.

Фролов. Харків., 2000. С.16.

3. Про Національну поліцію : Закон України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

Фісун Наталія Олександрівна,
курсант 1 курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Карпенко Олександр Миколайович,
викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗЛОЧИНИ ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ У СФЕРІ ОБІГУ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ І БОЄПРИПАСІВ

В даний час запланованому розвитку правової держави суттєво заважає погіршення криміногенної ситуації, збільшення злочинності та негативні зміни її кількісних та якісних показників. Найбільш тривожною тенденцією є збільшення кількості серйозних та особливо тяжких злочинів, скоєних із застосуванням зброї, особливо вогнепальної зброї, або пов'язаних із незаконним використанням зброї, більшість з яких потрапляє в Україну нелегально. Відсутність чітких правових норм щодо зберігання вогнепальної зброї в Україні призводить до того, що межа між легальним та незаконним володінням часом стирається. Після початку антитерористичної операції значна частина вогнепальної зброї та боєприпасів із військових складів стала членами незаконних збройних формувань. Важливість боротьби зі злочинами, скоєними у сфері вогнепальної зброї та боєприпасів, полягає також у тому, що ці злочини завдають непоправної шкоди життю чи здоров'ю, зокрема смерті, та травмам.

Правопорушення, вчинені з застосуванням вогнепальної зброї бойових припасів і вибухових речовин є суспільно небезпечними діяннями, що завдають непоправної шкоди життю і здоров'ю громадян, посилюють страх і відчуття незахищеності. В Україні перебуває велика кількість зброї.

Однією з умов підвищення ефективності протидії злочинам у сфері обігу зброї є використання позитивного закордонного досвіду. Злочини в цій сфері властиві всім державам, а вживані ними заходи мають прояв у всіх кодексах.